OULUN KAUPUNGIN

KIRJALLISUUSDIPLOMI

S2-oppilaiden yläkoulun diplomivihko

Nimi:

_____

OULUN KAUPUNGIN
KIRJALLISUUSDIPLOMI

Oulun kouluissa voi suorittaa kirjallisuusdiplomin. Diplomi on hieno mahdollisuus osoittaa lukemisen harrastuneisuus siinä missä mitalit urheilussa. Kirjallisuusdiplomin suoritukset ottaa vastaan opettaja.

Kirjallisuusdiplomin suorittamalla lukutaito ja lukuinto kasvavat. Nuoret tutustuvat samalla monipuolisesti laadukkaaseen kirjallisuuteen. Monipuolinen lukeminen parantaa lukutaitoa. Sanavarasto kasvaa ja myös oppimisen taidot kehittyvät. Erityisesti kaunokirjallisuuden lukeminen kehittää lukutaitoa parhaiten. Hyvän lukutaidon voi saavuttaa vain lukemalla paljon!

Ohjeet opettajalle löytyvät osoitteesta www.kirjastoreitti.fi

Yläkoulun S2-***kirjallisuusdiplomin suorittaminen***

Joka yläkoulun vuosiluokalle on oma diplominsa. Lue vuoden aikana 5 teosta. Kirjalistat ja tehtävät löytyvät Kirjastoreitti-sivuilta.

Valitse teokset yhdestätoista kirjaryhmästä niin, että luet kirjat eri kirjaryhmistä. Voit myös lukea jonkin vapaavalintaisen kirjan, sovi opettajan kanssa. Lue ja nauti tarinoista!

Merkitse lukemiesi kirjojen tiedot diplomivihkoon. Sovi opettajan kanssa myös suoritustavasta. Tehtävävaihtoehtoja löytyy Kirjastoreitti-sivuilta tai sovelluksesta. Kun olet lukenut kaikki viisi kirjaa ja tehnyt tehtävät, saat opettajalta kirjallisuusdiplomin.

Kun olet suorittanut S2-kirjallisuusdiplomin kaikkina yläkoulun kolmena vuotena ja lukenut siis yhteensä 15 teosta, saat Yläkoulun kirjallisuusdiplomin.

Kirjallisuusdiplomin kirjoja voi lainata Oulun kaupunginkirjaston toimipisteistä. Etsi kirjoja OUTI-verkkokirjastosta. Aineiston varaaminen on ilmaista! Kirjoja löytyy myös koulukirjastoista.

Kaikki kirjallisuusdiplomiin liittyvä materiaali löytyy Oulun kaupunginkirjaston Kirjastoreitti-sivuilta osoitteesta **www.kirjastoreitti.fi**.

7. luokalla lukemani kirjat

Kirjaryhmä	Kirjailijan ja kirjan nimi	Suoritus hyväksytty

Lopullinen suorituspäivä ja opettajan allekirjoitus:

_____/_____/_____

_____

Paljon onnea!

Olet nyt suorittanut 7. luokan kirjallisuusdiplomin! Saat opettajalta diplomin.

8. luokalla lukemani kirjat

Kirjaryhmä	Kirjailijan ja kirjan nimi	Suoritus hyväksytty

Lopullinen suorituspäivä ja opettajan allekirjoitus:

_____/_____/_____

_____

Paljon onnea!

Olet nyt suorittanut 8. luokan kirjallisuusdiplomin! Saat opettajalta diplomin.

9. luokalla lukemani kirjat

Kirjaryhmä	Kirjailijan ja kirjan nimi	Suoritus hyväksytty

Lopullinen suorituspäivä ja opettajan allekirjoitus:

_____/_____/_____

_____

Paljon onnea!

Olet nyt suorittanut 9. luokan kirjallisuusdiplomin! Saat opettajalta diplomin.

Yläkoulun kirjallisuusdiplomin tehtävät

Yläkoulun kirjallisuusdiplomin tehtävät. Voit tehdä tehtävät paperille tai sähköisesti haluamallasi sovelluksella. Käytä yhtä tehtävää pääsääntöisesti vain kerran ko. vuoden diplomia suorittaessasi. Sovi suorittamisesta opettajan kanssa.

Kirjan henkilöt

1. Esittele kirjan henkilöt. Esittele lyhyesti kuka kukin henkilö on ja kerro miten hän liittyy kirjan tapahtumiin.

2. Kirjoita lukemallesi kirjalle jatko, jossa kerrot mitä henkilöille myöhemmin tapahtuu.

3. Kuka kirjan henkilö haluaisit olla? Perustele, miksi valitsit juuri tuon henkilön. Laadi henkilökuva joko kirjoittaen tai miellekartan ja piirrosten avulla.

4. Luo kirjaan uusi sivuhenkilö. Kerro, millainen hän on ja millaiset suhteet hänellä on kirjan muihin henkilöihin. Missä ja milloin päähenkilö tutustuisi luomaasi sivuhenkilöön ensi kerran?

5. Valitse joku kirjan henkilöistä ja kirjoita hänelle kirje. Kommentoi asioita, joita tiedät hänelle tapahtuneen. Voit neuvoa, lohduttaa, kysyä, ihmetellä, kannustaa tai arvioida.

6. Kirjoita teoksen päähenkilön monologi eli yksinpuhelu, jossa henkilö kertoo minä-muodossa omasta elämästään ja toiveistaan.

7. Kirjoita nekrologi eli muistokirjoitus yhdestä kirjan pää- tai sivuhenkilöstä.

8. Laadi dialogi eli vuoropuhelu, jossa teoksen kaksi henkilöä keskustelevat loppuratkaisun jälkeen. Keskustelun aiheiden tulee liittyä teoksen tapahtumiin.

9. Poimi henkilöistä stereotyyppiset roolit (esim. sankari, konna, pelastaja, ratkaisija, auttaja). Miten kirjailija on vahvistanut henkilöiden kaavamaisuutta (ulkoasu/toiminta/kieli tms.)?

10. Kirjoita jonkun kirjan henkilön puolesta päiväkirjaa muutamilta päiviltä, jotka olivat tarinassa erityisiä. Päiväkirjamerkintöjen kieli saa olla henkilön ”suuhun sopivaa”, esim. murretta tai slangia.

11. Olet toimittaja, joka on tekemässä haastattelua jostakin kirjan henkilöstä. Kirjoita haastattelukysymykset ja vastaukset vuoropuheluna. Otsikoi lehtijuttusi. Voit myös liittää juttuun kuvia kuvateksteineen.

12. Listaa ne ristiriidat ja ongelmat, joita teoksen pää- ja sivuhenkilöt elämässään kohtaavat. Lisäksi kirjoita lyhyesti, miten nämä henkilöt ovat kyenneet ongelmansa ratkaisemaan.

13. Laadi kirjasta henkilösuhdekaavio eli sosiogrammi, johon merkitset keskelle päähenkilön/-henkilöt ja ympärille tärkeimmät sivuhenkilöt. Henkilöiden välisten suhteiden luonnehtimiseen voit käyttää myös erilaisia symboleja, kuten nuolia, salamoita tai sydämiä.

Kirjan juoni ja tapahtumat

14. Kirjoita referaatti kirjan tapahtumista. Kerro ensin, kenestä kirja kertoo ja selosta sitten teoksen juoni kronologisessa järjestyksessä. Kerro myös tarinan loppuratkaisu. Voit tehdä tämän myös sähköisenä esityksenä haluamallasi sovelluksella.

15. Keksi ja kirjoita teokselle uusi perusteltu loppuratkaisu.

16. Kirjoita muistiin ne teoksen kohdat, jotka ovat sinusta hauskoja, surullisia, vaikeita ymmärtää, pelottavia, ärsyttäviä ja jopa turhia.

17. Piirrä juonikäyrä teoksen tapahtumien kulusta. Merkitse käyrälle tärkeimmät tapahtumat ja käännekohdat ja selosta niitä lyhyesti. Voit myös piirtää tapahtumia.

18. Piirrä kartta kirjan tärkeimmistä tapahtumapaikoista. Kirjoita kunkin paikan kohdalle, mitä siinä tapahtui. Kerro, mikä osuus paikoilla oli tapahtumien kulussa tai mikä merkitys niillä on kirjan henkilöiden elämässä.

19. Kirjoita sanomalehtiuutinen jostakin kirjan tapahtumasta tai asiasta. Kirjoita uutistyyliin ja kirjakielellä. Muista uutisen rakenne (=tärkein asia ensin, taustat sitten) ja uutiskysymykset (mitä, missä, milloin, kuka, mitkä syyt ja seuraukset). Otsikoi iskevästi.

20. Mieti, mikä on lukemasi teoksen teema, idea tai johtoajatus. Voisiko sen tiivistää yhteen virkkeeseen? Kirjoita virke ja selitä, miten siihen päädyit. Voit käyttää apuna jotain valmista ajatelmaa, mietelausetta, sanalaskua tai iskelmän kertosäettä tms., ja selittää, miksi se osuvasti kuvaa kirjan keskeistä sanomaa.

21. Poimi kirjasta kohtia, jotka toimivat ennakointina tai takaumina. Mikä niiden merkitys on kertomuksen etenemisen kannalta? Minkälaisia ratkaisuja kirjailija on käyttänyt (esim. unet, muistelu, ajankohdan mainitseminen)?

Kirja ja kirjailija

22. Keksi lukemastasi teoksesta 10 kysymystä. Vastausten tulee löytyä kirjasta.

23. Kirjoita kirjaesittely. Mikä kirjassa oli hyvää ja mikä huonoa? Kenelle suosittelisit kirjaa?

24. Mikä on mielestäsi kirjan tärkein lause? Kirjoita se ja perustele, miksi se on tärkeä.

25. Tee kirjan henkilöistä, teemoista ja tapahtumista tagipilvi. Keksi mahdollisimman paljon sanoja. Piirrä ja kirjoita tai käytä haluamaasi sovellusta.

26. Tee lukemastasi kirjasta digiruno tai kerro kirjasta videolla.

27. Piirrä miellekartta tai aikajana lukemastasi kauno- tai tietokirjasta. Voit myös käyttää jotain sovellusta.

28. Kirjoita kirjasta arvostelu. Sisällytä arvosteluusi faktat (kirjan nimi, laji ja ilmestymisvuosi). Muista arvostelun rakenne: johdanto, yleisarvio, esittely, poimintoja ja havaintoja yksityiskohdista, arviointia/mielipide, merkityksen pohdintaa tai vertailua vastaaviin teoksiin, kirjailijan aiempiin teoksiin tai mahdolliseen kirjasta tehtyyn elokuvaan. Jaksota tekstisi.

29. Luonnehdi lukemaasi runoteosta kokonaisuudessaan, eli sen aiheita, kieltä ja tyyliä sekä sanomaa.

30. Tee tarkempi analyysi vähintään kolmesta valitsemastasi teoksen runosta. (Kuka on runon minä? Onko runo kertova vai kuvaava? Mikä on runon aihe/miljöö/teema? Onko kyseessä perinteinen vai moderni runo? Onko kyseessä kuvaruno? Millaisia vertauskuvia runo käyttää? jne.) Mikä runoissa puhutteli/ kosketti/ herätti ajatuksia/ kuulosti erityiseltä? Poimi runoista esimerkkejä mm. kuvailmauksista ja -kielestä, riimittelystä tai säejaosta.

31. Pohdi teoksen, novellin tai runon nimeä. Miksi ko. teos on nimetty näin? Mihin nimi viittaa? Onko nimi teemallinen? Etsi tekstistä kohtia, joissa teoksen nimi esiintyy. Erittele näitä kohtia. Nimeä teos uudelleen. Perustele nimiehdotuksesi kirjan teeman pohjalta.

32. Laadi kirje teoksen kirjoittajalle. Voit kysyä esimerkiksi henkilöistä ja heidän välisistä suhteistaan ja ongelmistaan, juonesta, miljööstä. Mitä haluaisit tietää kirjailijasta itsestään?

33. Tee lyhyt esittely lukemasi kirjan kirjoittajasta. Etsi tietoa hänestä ja hänen tuotannostaan. Kirjoita yhtenäinen teksti omin sanoin ja merkitse näkyviin lähteet, joista tiedot ovat peräisin.

34. Tutustu tietokirjan kirjoittajaan ja tee hänestä esittely. Pohdi miksi hän on asiantuntija kirjoittamaan tietokirjan.

Kirja ja elokuva

35. Vertaile kirjaa ja siihen pohjautuvaa elokuvaa. Kumpaa pidit parempana ja miksi? Kirjoita yhtenäinen teksti.

36. Poimi kohtia, joissa elokuvan käsikirjoitus seuraa tarkasti kirjaa ja missä se poikkeaa kirjan tarinasta. Ota kantaa elokuvakäsikirjoittajan ratkaisuihin.

37. Millä keinoilla kirjassa kuvailtuja asioita on tuotu esiin elokuvassa? Esimerkiksi puvustus, tapahtumapaikat ja henkilöhahmot. Vastasiko elokuva omaa mielikuvaasi tarinasta? Ota kantaa elokuvaohjaajan ratkaisuihin.

Luovat tehtävät

38. Leikkaa lehdistä kuvia, jotka liittyvät kirjaan. Laadi kuvakollaasi jota voit koristella myös muulla tavoin. Kirjoita kuvatekstit, joista ilmenee, miten kuvat ja henkilöt ja tapahtumat liittyvät toisiinsa.

39. Tee kuvakollaasi, jonka avulla esittelet kirjan päähenkilöä, hänen kotiaan ja muuta ympäristöä sekä henkilökohtaisia tavaroitaan. Käytä lehtikuvia, joihin kirjoitat sopivat kuvatekstit.

40. Tee kirjasta mainos, elokuvajuliste tai traileri. Voit tehdä paperille tai käyttää haluamaasi sovellusta.

41. Suunnittele ja toteuta kuva tai kuvia, jotka sopisivat lukemasi kirjan kuvitukseksi. Kirjoita kuviin selostavat kuvatekstit. Voit myös käyttää lainauksia eli sitaatteja kirjasta.

42. Askartele kirjalle uudet kannet: tee etukansi kuvineen ja kiinnostava takakansiteksti, jotka houkuttelevat lukemaan kyseisen kirjan.

43. Kuvita lukemasi kirjan runo.

44. Laadi runo tai laulu lukemastasi teoksesta tai yksittäisestä tarinasta.

45. Muuta jokin kirjan kohtaus runoksi tai räpiksi. Runo voi olla perinteinen (säkeet, säkeistöt, loppusoinnut) tai moderni (vapaamuotoinen tai kuvaruno). Nimeä runo.

46. Laadi sarjakuva jostakin teoksen tapahtumaketjusta. Ruutuja voi olla viidestä kahdeksaan. Muista vaihtelevat kuvakoot ja -kulmat. Käytä sarjakuvan kieltä ja kerrontaa (erilaiset puhekuplat, teksti kuvan alle, tehosteäänet yms.) Liitä mukaan kirjan sivunumerot, joilta sarjakuvaksi muunnettu kohtaus löytyy tai selosta tilanne. Voit myös käyttää jotain sovellusta.

47. Laadi 20-30 sanan ristikko, jossa vihjeet liittyvät lukemaasi kirjaan ja jonka keskelle tulee jokin avainsana (esim. päähenkilön tai kirjailijan nimi). Ratkaise ristikko.

48. Tee jotain kirjan ohjeen mukaan (nikkaroi, askartele, leivo, meikkaa, kampaa, neulo tai virkkaa). Dokumentoi tekemäsi asiat jollain tavalla, esim. ottamalla kuvia.

49. Perusta julkinen tai yksityinen kirjallisuusblogi, jossa kerrot kirjallisuusdiplomin suorittamisesta sekä lukemistasi kirjoista. Keksi blogille hyvä nimi ja suunnittele ulkoasu.

50. Keksi oma diplomitehtävä ja sovi sen tekemisestä opettajan kanssa.